

Tehetünk a szülészeti erőszak ellen!

A kórházi szülésélmény sajnos sok anyának és csecsemőnek traumatikus élmény az embertelen bánásmód és elavult protokoll miatt.

Mi, nők, nem (tenyész)állatok vagyunk, hanem ugyanolyan emberi jogokkal rendelkező felelős személyek, mint az orvos és szaksegítség!

Nagyon fontos tisztában lenni azzal, hogy a kórházi személyzet minden tevékenysége törvényben szabályozott, tehát nem a „főorvos az isten”, az ápolóknak nem egyéni döntése hogy hogyan látnak el minket, hanem minden egyes lépés orvosilag és jogilag is számon kérhető!!

A szaktekintély soha nem inkololja az emberi alá-fölé rendeltséget. Minden orvostól és szaksegítségétől emberileg és jogilag is elvárható, hogy a páciens emberi méltóságában, teljeskörűen tájékoztatva és bevonásával kezelje.

Minden olyan esetben, ahol a szülőszobán és/vagy a kórházi tartózkodás alatt embertelen bánásmód történik, számon kérhetjük és jogainkra hivatkozhatunk! Ha már túl vagyunk rajta, utólag különböző módokon tudunk jogorvoslatot kérni, melyekről konkrétan lentebb lesz szó.

Miért fontos, hogy hallassuk a hangunkat?

Talán nem szeretnénk (több) gyermeket szülni, azonban közös felelősségünk, hogy élünk-e jogainkkal, szembe szállunk-e az igazságtalan bánásmóddal. Gondoljunk nőtársainkra, gyermekeinkre, barátnőinkre, mindenkire, akit érinthet ez a probléma a jövőben. Mert ez rendszerszintű. Vannak emberséges orvosok és jó élmények, azonban ha ez ennyire kiszámíthatatlan, azt jelzi, hogy valami nincs rendben, a számonkérhetőség inkább elméletivé vált. Megvannak a keretek ahhoz, hogy a kommunikáció kétirányú legyen, ne csak mi hallgassuk a pozícióban levők véleményét, hanem mi is kinyilvánítsuk. Együtt vagyunk ebben, tartsunk össze a rendelkezésre álló eszközök segítségével!

Tartalom:

- Betegjogok (a linkekre kattintva olvashatsz róluk bővebben)
- Jogsérelmek a szülőszobán
- Jogsérelmek a gyermekágyas osztályon
- Jogorvoslati lehetőségek
- Aláírásgyűjtés
- Panaszlevél minták

Betegjogok:

- [Az egészségügyi ellátáshoz való jog](#)
- [Az emberi méltósághoz való jog](#)
- [A kapcsolattartás joga](#)
- [A gyógyintézet elhagyásának joga](#)
- [A tájékoztatáshoz való jog](#)
- [Az önrendelkezéshez való jog](#)

Az anyák leggyakoribb jogsérelmei:

Mi minősül jogsértésnek szülészetben?

- ◆ **Beleegyezés hiánya**
  - gátmetszés, burokrepesztés, oxitocin, császár **valódi tájékoztatás és beleegyezés nélkül**
  - „aláíratás” vajúdás közben → **nem érvényes beleegyezés**
- ◆ **Tájékoztatás hiánya vagy manipuláció**
  - elmarad a kockázatok–alternatívák ismertetése
  - félelemkeltő nyomás: „*ha nem csinálja, meghal a baba*”
  - szakzsargon, ami nem érthető a betegnek
- ◆ **Emberi méltóság megsértése**
  - megalázó, lekezelő kommunikáció
  - fájdalom, félelem bagatellizálása
  - test feletti kontroll elvétele (kényszer testhelyzet, mozgás tiltása)
- ◆ **Önrendelkezés korlátozása**
  - kíséző indokolatlan kizárása
  - döntési helyzetek elvétele
  - „ez itt nem kívánságműsor” típusú hozzáállás

Ezek **nem szakmai viták**, hanem **jogkérdések**.

Ezek **nem „rossz élmények”**, hanem **jogilag is értelmezhető jogsértések**.

„CHECKLISTA” – SZÜLÉSZETI JOGSÉRTÉS FELISMERÉSÉHEZ

- ✓ **Tájékoztatás**
  - elmondták, **miért szükséges** a beavatkozás?
  - elhangzottak **alternatívák**?
  - érthető volt?
  - volt idő kérdezni?

✗ Ha nem → jogsértés gyanúja

-
- ✓ **Beleegyezés**
    - szabadon mondhattam igent vagy nemet?

- nem volt fenyegetés?
- nem vajúadás közben „letudva”?

✗ Ha nem → beleegyezés érvénytelen lehet

✓ **Méltóság**

- tisztelettel beszéltek?
- komolyan vették a fájdalmat?
- nem nevettek, nem aláztak?

✗ Ha nem → méltóságsértés

✓ **Önrendelkezés**

- választhattam testhelyzetet?
- jelen lehetett a kísérő?
- figyelembe vették a kéréseimet?

✗ Ha nem → autonómiásértés

A gyermekek leggyakoribb jogsérelmei:

A gyermekünknek mint cselekvőképtelen személynek, joga van hozzá, hogy egyik szülője (vagy gondviselője) folyamatosan vele legyen. Az állampolgári jog felülírja a kórházi protokollt. Semmilyen beavatkozást (kivéve az életmentő beavatkozásokat) nem végezhetnek a szülői beleegyezés nélkül! Tehát nem vehetik el, zárhatják be, vizsgálhatják a gyermeket felügyelet és beleegyezés nélkül.

„CHECKLISTA” – CSECSEMŐKET ÉRINTŐ JOGSÉRTÉS FELISMERÉSÉHEZ

✓ **Elválasztás / elkülönítés**

- a babát indokolatlanul elválasztották az anyától?
- nem kaptam tájékoztatást az okáról?
- nem engedték a kísérőt a baba mellé?

✗ Ha igen → jogsértés gyanúja

✓ **Tájékoztatás**

- elmondták, miért kell elválasztani / vizsgálni / kezelni?
- voltak alternatívák?
- érthető volt?
- volt idő kérdezni?

✗ Ha nem → jogsértés gyanúja

✓ **Beleegyezés**

- kértek-e előzetes beleegyezést?
- szabadon mondhattam igent vagy nemet?

- nem volt nyomás vagy fenyegetés?

✗ Ha nem → beleegyezés érvénytelen lehet

✓ Tápszer / pótlás

- a babát tápszerrel etették beleegyezés nélkül?
- indokolt volt orvosilag?
- szoptatást nem támogatták helyette?

✗ Ha igen → jogsértés gyanúja

✓ Szoptatási támogatás

- segítettek a mellre helyezésben (különösen császár után)?
- volt IBCLC / szoptatási tanácsadás?
- biztosították a bőrkontaktust?

✗ Ha nem → jogsértés gyanúja

✓ Dokumentáció

- megkaptam a baba ellátásának dokumentációját?
- időben és teljeskörűen?

✗ Ha nem → jogsértés gyanúja

Jogorvoslati lehetőségek

1 Betegjogi és gyermekjogi képviselő

A betegjogi és gyermekjogi képviselő az állami egészségügyi ellátórendszerben működő, **jogszabályban rögzített, ingyenes jogvédelmi szereplő**, aki a beteg és az intézmény között jár el.

Mit tud csinálni?

- segít **jogilag pontos panaszt megfogalmazni**
- közreműködik az **orvosi dokumentáció kikérésében**
- jelzi az intézmény felé a jogsértést
- részt vehet egyeztetésen, kivizsgálásban

Mikor különösen fontos?

- ha konkrét betegjog vagy gyermekjog sérült
- ha az érintett nem akar egyedül fellépni
- ha „hivatalos” csatornát szeretne első körben

🔗 Integrált Jogvédelmi Szolgálat (betegjogi és gyermekjogi képviselők):

Betegjogi képviselők listája: <https://www.ijsz.hu/kepviselok1.html>

Gyermekjogi képviselők listája: <https://www.ijsz.hu/gyermekjogi-kepviselok-elerhetosegei-2.html>

---

2 Patent Egyesület

Független civil jogvédő szervezet, amely **kifejezetten nőket érintő jogsértésekkel**, köztük **szülészeti erőszakkal** foglalkozik.

Mit tud csinálni?

- jogi értelmezést ad arra, hogy az adott ellátás **szülészeti erőszaknak minősül-e**
- segít eldönteni, **milyen jogorvoslati út a legmegfelelőbb**
- támogat panaszírásban, stratégiaalkotásban
- rendszerszintű problémák esetén nyilvános és szakpolitikai fellépést is végez

Mikor különösen fontos?

- ha a jogsértés **megalázó, kényszerítő, nemi jellegű**
- ha beleegyezés nélküli vagy manipulált döntések történtek
- ha az érintett nem „csak panaszt”, hanem **érvényesítést** szeretne

 Patent Egyesület – Szülészeti erőszak:

<https://patent.org.hu/szuleszeti-eroszak/>

Telefon: (a hívás anonim és ingyenes): **06 80 80 80 81**

Szerda 16:00–18:00

Csütörtök 10:00–12:00

Külföldről hívható (nem ingyenes) vonal: **+36 21 20 22 083**

Email: jog@patent.org.hu

Az emailben érkezett segítségkérésekre jogászaink általában 1 héten belül válaszolnak.

Csetsegély: [Facebook-üzenetben](#)

A Facebook-üzenetben érkezett segítségkérésekre jogászaink általában 1 héten belül válaszolnak. Köszönjük a megértést.

---

3 TASZ – Társaság a Szabadságjogokért

Országos civil jogvédő szervezet, amely **alapjogi szemszögből** vizsgálja az egészségügyi jogsértéseket.

Mit tud csinálni?

- megítéli, hogy az eset **alapjogi sérelmet** jelent-e
- segít jogi érvelésben, panaszstratégiában
- rendszerszintű ügyekben szakmai és nyilvános fellépést vállal
- bizonyos esetekben jogi képviseletet is nyújt

Mikor különösen fontos?

- ha az ügy **nem egyedi**, hanem rendszerszintű
- ha az állam felelőssége merül fel
- ha az érintett alapjogai (méltóság, önrendelkezés) sérültek

Telefon: 06 1 279 2235

Kedd 13:00-15:00

Csütörtök 10:00-12:00

Email: jogsegely@tasz.hu

Űrlap: <https://tasz.hu/ingyenes-jogsegelyszolgalat/>

További információ a honlapjukon: <https://tasz.hu/tudastar/jogaim-a-szuleszeti-ellatasban/>

Alapvető Jogok Biztosa (Ombudsman)

Független alkotmányos intézmény, amely az **alapvető jogok sérelmét vizsgálja** állami szervekkel szemben.

Mit tud csinálni?

- kivizsgálja, hogy sérült-e az emberi méltóság, egészséghez való jog
- jelentést készít
- ajánlásokat tesz az intézményeknek és jogalkotónak

Mikor különösen fontos?

- ha a jogsértés **strukturális**
- ha kiszolgáltatott helyzetben történt (szülés)
- ha más jogorvoslat nem vezetett eredményre

Panasz benyújtásának módja online űrlapon, ügyfélszolgálaton, telefonon, személyesen, emailban és postán is elérhető, itt lehet olvasni a részletekről, feltételekről: <https://www.ajbh.hu/panasz-benyujtasa1>

Levél a kórháznak

A páciensnek lehetősége van arra, hogy a kórháznak panaszlevelet írjon, melyre kötelesek 30 napon belül válaszolni, szintén levélben. Mellékelve van egy minta levél amit érdemes ajánlva feladni a kórház főigazgatójának címezve.

Fényképezés a kórházban

A kórházakban fényképezni, videózni is szabad, hiába tiltja a kórházi házirend. Tehát ha koszos, nem karbantartott, nem használható berendezéssel találkozunk (pl. gyakori jelenség hogy a kórház feltűnteti az alternatív szülőszobát, de a gyakorlatban nem használható; koszos a fürdőszoba, higiénés kérdéseket vet fel), akkor bátran fényképezzünk, dokumentáljunk, vagy hozzátartozónkat kérjük meg.

Fontos azonban betartani a szabályokat, nem fotózhatunk:

- más páciens, vagy annak személyes adatait, dokumentumait

- ott dolgozó személyzet

ÍGY KÉSZÍTHET FÉNYKÉPET, VIDEÓT A KÓRHÁZBAN:

Csak olyan ember szerepelhet a felvételen, aki ehhez kifejezetten hozzájárult!

Gyerekek, cselekvőképtelen állapotúak helyett szülőjük, képviselőjük adhat hozzájárulást.

Hangfelvétel is csak hozzájárulás alapján rögzíthető.

Személyes adatok (kórlap, lázlap, dokumentumok, iratok) szintén nem szerepelhetnek beleegyezés nélkül!

További információ: <https://tasz.hu/cikkek/igazat-adott-nekunk-az-ombudsman-a-korhazakban-nem-lehet-megtiltani-a-fenykepezest/>

Aláírásgyűjtés

Kérlek aláírásoddal támogasd a jövőbeni kedvezőbb, humánusabb kórházi ellátást:

<https://szabad.ahang.hu/petitions/no-a-hangunk-tiszteletet-tamogatast-tudomanyos-bizonyitekokat-a-szuleszetben>

Van szavunk! Vannak jogaink! A gyermekeinknek is vannak jogai! Hallassuk a szavunkat, ragaszkodjunk az igazunkhoz! Ehhez ingyenes segítséget is kérhetünk!

PANASZLEVÉL SABLONOK

Ezek a minták intézményi panaszhoz, betegjogi képviselőn keresztül vagy önállóan is használhatók.

Másolatot kaphatnak (érdemes elküldeni nekik is, vagy felvenni velük a kapcsolatot):

- Betegjogi képviselő (keressük ki a hozzánk tartozót itt: <https://www.ijsz.hu/>)
- (opcionálisan: Patent Egyesület / TASZ)

PANASZ – BETEGJOG SÉRTÉSE MIATT

Címzett:

[Kórház neve]

[Kórház címe]

[Osztály / Intézményvezető neve]

Tárgy: Panasz szülészeti ellátás során történt betegjogi jogsértés miatt

Tisztelt Intézményvezető!

Alulírott ..... (szül.: ....., TAJ: .....), ezúton panaszt teszek a [ellátás dátuma] napján, a [osztály neve] osztályon történt szülészeti ellátás során tapasztalt jogsértések miatt.

I. A történetek rövid leírása

- ...

- ...

II. Sérült betegjogok

Álláspontom szerint az ellátás során sérült:

- az **emberi méltósághoz való jogom** (Eütv. 10. §)
- a **tájékoztatáshoz való jogom** (Eütv. 13–14. §)
- az **önrendelkezéshez és tájékozott beleegyezéshez való jogom** (Eütv. 15–16. §)
- (szükség szerint további jogok)

III. Kéréseim

Kérem:

1. az eset kivizsgálását,
2. írásos tájékoztatást az eredményről,
3. annak megjelölését, milyen intézkedések történtek a hasonló esetek megelőzésére.

Kérem válaszukat a jogszabályban előírt határidőn belül.

Kelt: .....

Aláírás: .....

PANASZ – ÚJSZÜLÖTTET ÉRINTŐ BETEGJOGI JOGSÉRTÉS MIATT

Címzett:

[Kórház neve]

[Kórház címe]

[Osztály / Intézményvezető neve]

Tárgy: Panasz újszülött jogellenes elkülönítése és beleegyezés nélküli ellátása miatt

Tisztelt Intézményvezető!

Alulírott ..... (szül.: ....., TAJ: .....), mint az ..... nevű újszülött törvényes képviselője, panaszt teszek a [szülés dátuma] napján, a [szüléset / újszülött osztály] osztályon történt ellátással kapcsolatban.

I. A történetek rövid, tényyszerű leírása

Az újszülöttet:

- a szülő(k) előzetes tájékoztatása és beleegyezése nélkül elvitték / elkülönítették,
- a szülőtől huzamosabb időre elválasztották,
- olyan vizsgálatoknak vagy kezeléseknak vetették alá, amelyekről előzetesen nem kértek hozzájárulást.

Ezzel egyidejűleg az anya [pl. friss császármetszés után] olyan fizikai állapotban volt, amely indokolta volna a fokozott szakmai támogatást, azonban ez nem valósult meg.

II. Beleegyezés nélküli pótlás (betápszer)

Az újszülött:

- a szülő(k) kifejezett beleegyezése nélkül
- indoklás és dokumentált tájékoztatás hiányában
- betápszeres pótlásban részesült.

Álláspontom szerint ez sérti:

- a szülői döntési jogot,
- az önrendelkezéshez való jogot,
- az újszülött egészséghez és testi integritáshoz való jogát.

III. Sérült jogok

Az ellátás során sérült:

- az **emberi méltósághoz való jog**
- a **tájékoztatáshoz való jog**
- az **önrendelkezéshez és beleegyezéshez való jog**
- a **kapcsolattartáshoz való jog**
- a **szülői felügyeleti jog**

IV. Kérések

Kérem:

1. az eset teljes körű kivizsgálását,
2. az újszülött ellátására vonatkozó dokumentáció kiadását,
3. annak megjelölését, hogy milyen intézkedések történtek a hasonló jogsértések megelőzésére,
4. írásos választ a jogszabályi határidőn belül.

Kelt: .....

Aláírás: .....